

Wijzigingen Variawet 1-8-2018

Maatwerk in onderwijstijd voor leerlingen met een beperking

Het uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat alle kinderen onderwijs volgen op school. Soms kunnen kinderen echter vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school. Het is dan mogelijk om deze leerlingen een op maat gemaakt onderwijsprogramma aan te bieden door af te wijken van het minimum aantal uren onderwijstijd. Het bevoegd gezag van de school vraagt hiervoor instemming van de inspectie via het Internet Schooldossier.

Deze regeling geldt vanaf 1 augustus 2018 voor primair en voortgezet onderwijs. In het speciaal onderwijs bestaat deze mogelijkheid al een aantal jaar. Tot nu toe kreeg een gedeelte van deze leerlingen vrijstelling van onderwijs en gingen zij dus (tijdelijk) niet naar school (Leerplichtwet 1969). Omdat deze leerlingen wel baat hebben bij onderwijs, wordt het door een wijziging in de Variawet vanaf 1 augustus mogelijk om hen maatwerk in onderwijstijd te bieden.

Het bevoegd gezag vraagt instemming van de inspectie

Om een leerling een aangepast onderwijsprogramma aan te kunnen bieden is instemming nodig van de Inspectie van het Onderwijs. Hierbij moet het bevoegd gezag de beslissing om de leerling minder onderwijs op school te laten volgen goed onderbouwen. Dit doet het bevoegd gezag aan de hand van een ontwikkelingsperspectief (OPP). Daarnaast verklaart het bevoegd gezag dat de wettelijk vertegenwoordigers van de leerling op de hoogte zijn en het handelingsdeel van het OPP hebben ondertekend.

In het ontwikkelingsperspectief wordt onder andere vastgelegd welke ondersteuning aan de leerling wordt geboden en hoe de leerling weer toegroeit naar het volledig aantal uren onderwijs op school.

De aanvraagprocedure

De aanvraag voor instemming wordt ingediend via het Internet Schooldossier (ISD). In het ISD geeft het bevoegd gezag aan dat er een actueel OPP en ingroeiplan is gemaakt voor de leerling. De instemming volgt nadat de aanvraag is gedaan en een aantal gegevens is aangeleverd via het Internet Schooldossier. We willen zorgvuldig omgaan met de persoonsgegevens. Gegevens die via het Internet Schooldossier bij ons worden aangeleverd, worden direct in ons systeem afgeschermd en op de juiste manier verwerkt. Lees meer over het [privacybeleid van de Inspectie van het Onderwijs](#).

Wanneer vraagt de school instemming voor afwijking van onderwijstijd?

Niet in alle gevallen is instemming met afwijking van onderwijstijd nodig. Als een leerling ziek is (bijvoorbeeld griep heeft) en er is geen sprake van noodzaak tot aanpassing van het onderwijsprogramma, dan is instemming niet nodig.

Toezicht op de instemming voor afwijking van onderwijstijd

Tijdens het [reguliere toezicht](#) onderzoeken we de aanvraag tot instemming en het ontwikkelingsperspectief. We kunnen ook onderzoek doen als we signalen ontvangen over de afwijking van onderwijstijd.

Ontwikkelingsperspectief

Het afwijken van de verplichte onderwijstijd is een mogelijkheid om extra ondersteuning aan de leerling te bieden, zodat de school ondanks de lichamelijke en/of psychische problemen optimaal kan werken aan het bereiken van onderwijsdoelen en het behalen van de vooraf bepaalde uitstroombestemming van de leerling. In het OPP wordt onderbouwd:

- waarom de afwijking van onderwijstijd noodzakelijk is voor de leerling,
- waaruit het op maat aangeboden onderwijsprogramma bestaat en
- om hoeveel uren onderwijstijd per week het gaat.

Daarnaast wordt ook in het ontwikkelingsperspectief beschreven hoe de leerling weer toegroeit naar het volledig aantal uren onderwijs op school, en wat het bevoegd gezag eraan doet om te bewerkstelligen dat een leerling alsnog ingroeit wanneer dat niet binnen het voorgaande schooljaar is gelukt.

In de beleidsregel Instemmen met afwijking van het verplichte minimum aantal uren onderwijstijd vindt u de eisen die aan de motivering in het ontwikkelingsperspectief worden gesteld. De beleidsregel wordt medio juli 2018 gepubliceerd in de Staatscourant.

Memory van toelichting

2.5. Afwijken onderwijstijd in verband met lichamelijke of psychische redenen

Het uitgangspunt van het onderwijs is dat alle kinderen naar school gaan. Soms kunnen kinderen echter, vanwege psychische of lichamelijke beperkingen, tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school. Denk bijvoorbeeld aan kinderen die op school zoveel prikkels te verwerken krijgen dat zij aan leren niet toekomen, kinderen die vanwege hun behandeling in de zorg tijdelijk minder onderwijs kunnen volgen, of kinderen wier fysieke gesteldheid het niet toelaat dat zij uren achtereen op een stoel zitten. Voor kinderen in het regulier onderwijs die vanwege een lichamelijke of psychische reden tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kunnen, wordt het daarom mogelijk om af te wijken van de voorgeschreven onderwijstijd en onderwijs te volgen op een andere plek dan de school. Dit gebeurt op een vergelijkbare wijze als de mogelijkheid die nu al voor leerlingen in het (v)so wordt geboden. Hierdoor worden er in het regulier onderwijs meer wettelijke maatwerk mogelijkheden gecreëerd voor leerlingen die tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kunnen, maar bijvoorbeeld wel een deel van het onderwijsprogramma thuis kunnen volgen. Deze mogelijkheid tot afwijking van de voorgeschreven onderwijstijd geldt zowel voor kinderen die tijdelijk of gedeeltelijk helemaal geen onderwijs kunnen volgen (bijvoorbeeld omdat ze onder behandeling zijn in de zorg) als voor kinderen die tijdelijk of gedeeltelijk niet op school onderwijs kunnen volgen, maar waarvoor wel buiten school in onderwijs wordt voorzien. De voorgestelde wetswijziging ziet op de groep kinderen die vanwege hun beperking tijdelijke of gedeeltelijk niet naar school kunnen. Voor zieke leerlingen (bijvoorbeeld griep, gebroken been of migraine) blijft artikel 11 onder d van de Leerplichtwet van toepassing, waarin geregeld is dat ziekte een vorm van geoorloofd verzuim is.

De school van inschrijving blijft vanuit haar zorgplicht verantwoordelijk voor het onderwijs aan de leerling en maakt in het kader van het ontwikkelingsperspectief met ouders afspraken over het te volgen programma. Deze afspraken omvatten in ieder geval het onderwijsaanbod, de toetsing, de begeleiding van de school en de beoogde duur. De afspraken zijn zoveel mogelijk tijdelijk en gericht op terugkeer naar (voltijds onderwijs op) school. Hiertoe kunnen ook afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld de inzet van jeugdhulpverlening om de leerling te helpen bij de terugkeer naar school en over het toerusten van leraren om ervoor te zorgen dat de school de leerling verder kan begeleiden.

Net als nu voor het (v)so het geval is, gaat de Inspectie van het onderwijs (hierna: inspectie) toezicht houden op de uitvoering van deze regels in het regulier onderwijs. Dit betekent dat het bevoegd gezag een verzoek tot afwijking van de onderwijstijd indient bij de inspectie. De inspectie stelt een beleidsregel op die regelt onder welke voorwaarden een dergelijk verzoek gehonoreerd wordt. Tevens kan de inspectie het aantal verzoeken dat een school doet of dat binnen een samenwerkingsverband wordt gedaan, meenemen in haar risicogericht toezicht. Dit voorkomt dat scholen te makkelijk van deze mogelijkheid gebruik maken, terwijl er mogelijk binnen de school ook een passende oplossing gevonden kan worden.